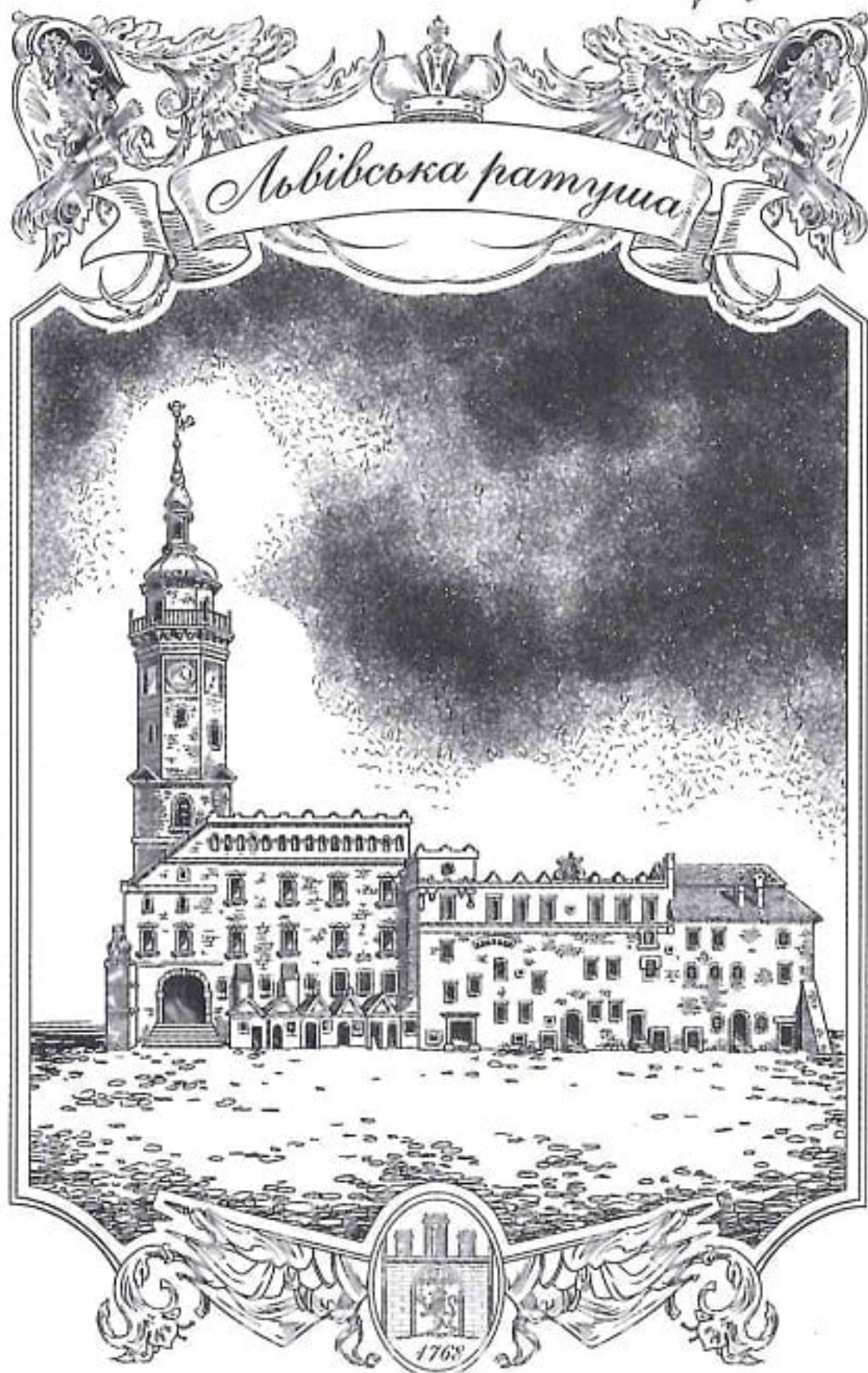

Моїй родині...

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Тередмова

Львів. 31 серпня. 1767 рік. Понеділок

Спека тікала з темрявою. Місто завмирало в нічній прохолоді. Дихало на повні груди, нарешті розправивши втомлені плечі порожніх вулиць. Велике, розкинуте по дорогах, валах і передмістях тіло Львова врешті перестали бити тисячі підборів, коліс та копит. Зникло, як марево, усе те, що вдень снувало кам'яними жилами до-ріг, важко давило підборами львівське серце — Ринок — і зводило з розуму гамором. Залишився лише морок. Серед кам'яниць, церков, валів та площ він був повновладним господарем. Морок вогко дихав на шерехуваті стіни росю, і в краплях відбивалося поцятковане зірками небо.

Однак за все треба платити. Питьма брала з міста свою ціну за свободу. З її нутра поволі виповзали почвари, від вигляду яких марніли чола мармурових ангелів. Ті злякано тремтіли своїми мармуровими крилами на цвинтарях та церквах, поки тварі тихо повзли вулицями. Інколи потвори були в людській подобі, інколи лише здавалися істотами з плоті і крові...

...Тримаючись одною рукою за стіну кам'яниці й стискаючи в іншій ліхтаря, нетверезий маляр Онуфрій Пістровський, по-вуличному просто

Онопко, нетвердо ступав бруківкою Вірменської вулиці. Шлях майстра був непростим. Він то ледве переставляв ноги, що тремтіли від натуги, то різкими рухами викидав кінцівки вперед. Притискаючись до будинка, Онуфрій обережно крок за кроком ніс усе своє огрядне тіло вперед.

Пишні вуса аж підстрибували, коли Пістровський, хитаючись, робив черговий натужний крок. Немов прибита, сяяла під вусами щербата усмішка. Хоч химерна подорож маляра тривала вже з годину, та мокре від поту червоне обличчя Онуфрія і надалі випромінювало радість. Онопко не переставав усміхатися навіть тепер, за крок до безпам'ятства.

Було дивно, що він узагалі ходив. За комір шанований член поважного малярського цеху почав заливати ще з підобідку, коли отримав новину. Тоді в майстерню нечутною ходою зайшов слуга в пишній лівреї Жевуських і протягнув листа. Пістровський швидко розгорнув папір, придивився до хреста з підковою — гербу Жевуських — і лиш тоді завмер, повільно червоніючи. Щоки його затрусилися, немов у гарячці, він широко перехрестився, прошепотів молитву святому Онуфрію й бухнувся на коліна. Врешті він підняв голову з ясным розумінням — треба випити, бо ще трохи — і збожеволіє від щастя...

Ніхто не міг сказати, що маляр не мав права випити. Навпаки, він був просто зобов'язаний нажлуктитися, налігатися, набражитися й упитися всмерть. Ніхто не дорікнув би й словом, адже Пістровський отримав замовлення всього свого життя. Розписувати церкву в маєтку графа Жевуського — то було навіть не замовлення. То була мрія, що мала забезпечити Онопка на довгі-довгі

роки. Усю зиму, весну й літо він вів за неї таємну боротьбу. Інтригував, пускав оближні чутки, підмазував кого треба й без надії сподівався, що обійде кілька десятків колег, котрі так само, як він, воювали одне з одним за той божевільний контракт. Пістровський бився вперто й відчайдушно, хоч у душі й не вірив у перемогу...

...Це було вранці. Тепер же людина, що вхопила за вим'я мрію, прямувала додому. І його душа була в тій рівновазі зі всесвітом, яку лиш могли дати з півтора десятка келихів із добрим венгржином, залитих пивом і горілкою.

— Ніяких більше волоцюг-парохів із забутих Богом сіл. І ніяких більше сіл. Розвалених церквиць. Ніякої грязюки. Ніякої жмені ячменю на вечерю... — бурмотів маляр, зупинявся й, хитаючись то в один бік, то в інший, з усієї сили заганяв підбори в бруківку так, що луна йшла всією вулицею.

Онуфрій завмер. Його щоки зсудомило від щастя, з очей викотилися сльози. Він зробив зусилля, відірвався від стіни й ступив ще кілька кроків, витанцьовуючи. Серце танцюриста миттєво нагадало про себе. Маляр схопився за груди й обперся об двері кам'яниці.

— Ні, ні, ні. Тс-с-с. Тс-с-с. Ану заспокойся, аспидне. Мені ще палац Жевуського оздоблювати, а тоді й князя Любомирського, а тоді й короля... — схлипнув Онопко і знову схопився за серце, в яке, наче списом, колов різкий біль. Він заплающив очі, а тоді задер голову до місяця.

— Не регочи, падлюко! Ще всі визнають, хто такий Онуфрій Пістровський! Я всіх...